

HVAD GØR DU, NÅR DIN KLIENT DRIKKER?

Til sagsbehandlere i socialforvaltningerne

Du gør en forskel

Mennesker med alkoholproblemer kommer også i socialforvaltningen

Som sagsbehandler er det afgørende, at du på kort tid får et indtryk af klientens samlede situation. Det er forudsætningen for at kunne yde den rette støtte. Ikke sjældent indgår et overforbrug af alkohol i dette billede. Et overforbrug, der påvirker hele klientens tilværelse – og også rammer partner og børn. Så længe klienten drikker, vil selv den største indsats på andre områder være spildt. Der er altså al mulig grund til at tage fat.

De skjulte tegn

Det er nemt nok at se, at et alkoholforbrug er blevet til et misbrug, hvis klienten møder beruset hver gang. Sværere er det, når drikkeriet sker i det skjulte. Sociale problemer med økonomi, samliv, arbejde og børn kan ofte være tegn på alkoholproblemer. Desto tidligere du bliver opmærksom på problemet, jo bedre mulighed har du for at hjælpe.

Hvad kan du gøre?

Sidder du som sagsbehandler med en mistanke om, at en klient drikker for meget, er der kun én ting at gøre: Tal med klienten om det! Det er den eneste måde at få vished på.

Du må forvente, at klienten ikke altid vil åbne sig med det samme. Ofte reagerer de nemlig med at benægte, at de har et problem. Afgør derfor med dig selv, hvordan du bedst kan tale alkohol med klienten, uden at jeres tillidsforhold sættes over styr.

Sæt alkohol på dagsordenen

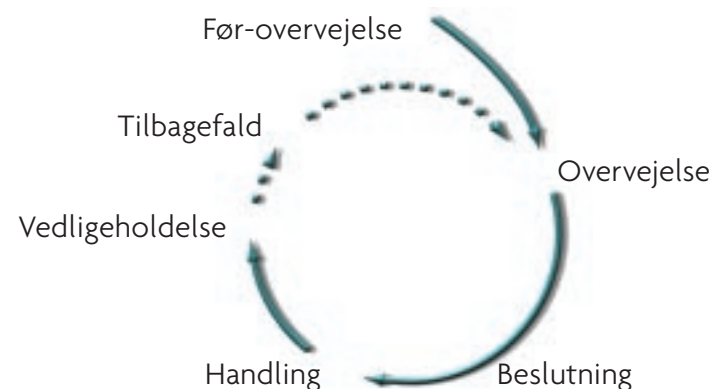
Du har gode muligheder for at motivere klienten til at drikke mindre. Du har en tæt personlig kontakt til klienten. Og med din socialfaglige baggrund og autoritet kan du lægge yderligere vægt på dine råd. Der er meget at vinde. Så længe klienten drikker, vil den øvrige indsats som oftest være spildt.

Er klienten parat til at gøre noget ved problemet?

Det kræver motivation og tid at lave om på sine alkoholvaner. Gevinsten ved at stoppe skal være større end tabet ved ikke at drikke. En motiverende samtale er et godt udgangspunkt for at få klienten til at ændre sine alkoholvaner. Men husk, at det er klienten selv, der skal gennemføre beslutningen. Ikke dig. Din rolle er at lytte, forstå, rådgive og indgyde selvtillid – også hvis klienten får tilbagefald. Det kræver, at du har en klar fornemmelse af, hvor klienten befinder sig i forandringsprocessen.

Faserne i adfærdsforandring

Herunder finder du en kort introduktion til de faser, et menneske typisk gennemgår, når han/hun prøver at få styr på sit alkoholforbrug. Det er meget almindeligt at skulle igennem turen nogle gange, før ændringen bliver permanent. Forandringsmodellen kan bruges som inspiration, når du skal forberede din indsats. Og husk – håndfaste behandlingstilbud skaber kun modstand og uvilje, hvis klienten ikke engang er klar til at tale om tingene.

Før-overvejelse

Tegn: Afvisende – jeg synes ikke, jeg har noget problem.

Din opgave: Spørg til klientens situation uden at virke fordømmende.

Lyt til hans/hendes egen opfattelse af situationen.

Overvejelse

Tegn: Er kommet i tvivl – måske er der alligevel noget, der kunne blive bedre.

Din opgave: Tal med klienten om fordele og ulemper ved at skære ned. Støt ham/hende i overvejelserne om at gøre noget.

Beslutning

Tegn: Er villig til at gøre noget – nu skal der ske noget!

Din opgave: Bak op om beslutningen. Vis tillid til, at der kan ske ændringer.

Informér om rådgivnings- og behandlingsmuligheder i lokalområdet.

Handling

Tegn: Er i gang med en eller anden form for behandling – det skal gå, det her!

Din opgave: Giv opmuntring og støtte. Vær opmærksom på risikoen for tilbagefald.

Vedligeholdelse

Tegn: Har nedsat forbruget eller er helt holdt op med at drikke – det er svært, men det går!

Din opgave: Anerkend indsatsen! Fasthold eventuelt støttende samtaler. Klienten har brug for støtte lang tid efter, han/hun har nedsat forbruget.

Eventuelt tilbagefald

Tegn: Er faldet i – jeg vidste, at det ikke kunne holde!

Din opgave: Anerkend indsatsen trods tilbagefaldet. Lyt og genopbyg selvtilliden.

Fortæl at tilbagefald ofte sker og kan betragtes som et led i behandlingen. Tilskynd klienten til at prøve igen!

Du kan give et skub i den rigtige retning

Tal om alkohol

At gribe ind overfor klienter med alkoholproblemer er en faglig opgave. Når du får en ny klient, kan du helt rutinemæssigt spørge, hvor meget vedkommende drikker. Du kan også spørge, om klienten selv synes, at han/hun drikker for meget. Eller om andre har sagt noget om det. Langt de fleste vil gerne tale om deres alkoholproblemer, hvis de har tillid til dig.

Kend tilbudene i dit lokalområde

Alkohol påvirker andre end den, der drikker. Derfor kan du både henvise klienten og dennes partner og børn til rådgivning eller behandling. Men det er vigtigt, at du kender tilbudene i dit lokalområde. Spektret er bredt. Det kan være tilbud til børn, voksne børn, pårørende, storbrugere eller misbrugere. Kommunens eller amtets alkoholkonsulent kan vejlede dig – også hvis du gerne selv vil vide mere.

Hvordan kommer du videre?

- Tal med kommunens eller amtets alkoholkonsulent eller en anden ekspert og lær af deres erfaringer
- Arrangér et temamøde for alle interesserede i afdelingen. Fx om rådgivnings- og behandlingstilbud lokalt eller andet relevant emne
- Undersøg muligheden for at en eller flere kolleger sendes på kursus i at håndtere klienter med alkoholproblemer. Så kan de fungere som supervisorer for de øvrige sagsbehandlere
- Overvej selv at blive uddannet.

Det nytter noget

Når du tager initiativ til en samtale om alkohol, sætter det noget i gang. Men forvent ikke mirakler. Et alkoholproblem, der gradvist har udviklet sig gennem mange år, bliver sjældent løst på en enkelt dag. Hvis der er børn involveret, må du selvfølgelig træffe de nødvendige foranstaltninger i forhold til dem. Men ellers er det vigtigt at være tålmodig. Det nytter at gribe ind – også selvom resultatet ligger ude i fremtiden.

Det eneste, der ikke nytter noget, er ikke at gøre noget!